

זיכרונות האקדמיה ללשון העברית

כרך סב - סג - סד - סה

לשנים תשע"ה - תשע"ו - תשע"ז - תשע"ח

האקדמיה ללשון העברית

ZIKRONOT HA'AQADEMYA LALLAŠON HA'IVRIT

(Proceedings of the Academy of the Hebrew Language)

Volume 62-65 for the years 2015-2018

©

The Academy of the Hebrew Language
Jerusalem 2020

העורך: ברק דן

גרפים: דורית לרר

©

כל הזכויות שמורות לאקדמיה ללשון העברית
ירושלים התש"ף

ISSN: 1565-8295

האקדמיה ללשון העברית, קריית האוניברסיטה, גבעת רם, ת"ד 90004, ירושלים 9190401

טל' 02-6493555, פקס 02-5617065

דואר אלקטרוני: ivrit@hebrew-academy.org.il

אתר האקדמיה: hebrew-academy.org.il

אתר מונחי האקדמיה: hebrew-terms.huji.ac.il

סדר ועריכה במחשב: האקדמיה ללשון העברית

הדפסה: אלקו פרינט בע"מ

תוכן העניינים

7	החברים באקדמיה
9	מנהלת האקדמיה
9	מערכת המילון ההיסטורי
11	החלטות האקדמיה
	א. תקנון האקדמיה ללשון העברית, 11 ♦ ב. כללי הכתיב, הפיסוק והתעתיק, 23
	ג. החלטות בדקדוק, 23 ♦ ד. החלטות במינוח ומילים בשימוש כללי, 25

ישיבות המליאה

שנת התשע"ה

29	הישיבה השלוש מאות שלושים ושבע (שלז)
	א. דברי הערכה לפרופ' אנח'ל סאנס-בדיליוס ז"ל, 29 ♦ ב. תקציב האקדמיה
	לשנת 2015, 32 ♦ ג. בלשנות: מונחי תורת ההגה, 34 ♦ ד. הודעה על ספר
	העומד להתפרסם, 42 ♦ ה. מונחים שונים – השלמות ותיקונים, 42 ♦ ו. ערעור
	על החלטת ועדת המינוח המרכזית: החלופה לפלטפורמה, 43 ♦ ז. הודעה, 44
46	הישיבה השלוש מאות שלושים ושמונה (שלח)
	א. דברי הערכה לחוקר הפיוט במפעל המילון ההיסטורי בנימין לפלר ז"ל, 46
	ב. מילים בשימוש כללי, 53 ♦ ג. בחירת ועדות, 68
69	הישיבה השלוש מאות שלושים ותשע (שלט)
	א. דין וחשבון על התקדמות המיזם "מנה האקדמיה", 69 ♦ ב. דין וחשבון על מפעל
	המילון ההיסטורי, 71 ♦ ג. הצגת אתר "מאגרים" החדש, 74 ♦ ד. יום העברית, 75
76	הישיבה השלוש מאות וארבעים (שמ)
	א. הרצאת ג'פרי כאן "תפיסת השורש בחיבורי המדקקים הקראים בימי הביניים", 76
	ב. מונחי טכנולוגיית המידע – פרק 15, 77 ♦ ג. טכנולוגיית המידע – מונחים
	יחידים ומונחים שהוגש עליהם ערעור, 78 ♦ ד. זואולוגיה: אישור שמות סדרת
	השפיראים בארץ ישראל, 84
86	הישיבה השלוש מאות ארבעים ואחת (שמא)
	א. בחירת חברים חדשים, 86 ♦ ב. בחירת ועדות, 86

שנת התשע"ו

- 87 הישיבה השלוש מאות ארבעים ושתיים (שמב)
 א. דיווח על ביקור נציג האקדמיה הבסקית והודעות, 87 ♦ ב. תקציב האקדמיה לשנת 2016, 88 ♦ ג. הכתיב חסר הניקוד, 91 ♦ ד. אישור הודעת ועדת הדקדוק, 102
- 105 הישיבה השלוש מאות ארבעים ושלוש (שמג)
 א. המילון למונחי סוציולוגיה, 105 ♦ ב. הכתיב חסר הניקוד – המשך הדיון, 113
- 118 הישיבה השלוש מאות ארבעים וארבע (שמד)
 ישיבה מיוחדת בבית הנשיא לרגל יום העברית, 118
- 119 הישיבה השלוש מאות ארבעים וחמש (שמה)
 א. הרצאת יוסף עופר "תוספות שהוסיפו רד"ק ורמב"ן לספריהם אחרי שנשלמו", 119
 ב. מינוי ועדה לבריאת סגולותיהם של מועמדים לאקדמיה, 120 ♦ ג. מונחים יחידים בטכנולוגיית המידע ותיקונים במונחי סוציולוגיה, 120 ♦ ד. מילים בשימוש כללי, 124
 ה. אישור הודעת ועדת הדקדוק, 128
- 131 הישיבה השלוש מאות ארבעים ושש (שמו)
 א. דיווח על תקציב האקדמיה לשנת 2016, 131
 ב. שינויים בתקנון האקדמיה, 132
 ג. בחירת חברים חדשים, 136

שנת התשע"ז

- 137 הישיבה השלוש מאות ארבעים ושבע (שמז)
 א. תקציב האקדמיה לשנת 2017, 137 ♦ ב. בחירת ועדת ביקורת, 140 ♦ ג. ערעור על סעיף בתקנון, 140 ♦ ד. כללי הכתיב חסר הניקוד, 142
- 150 הישיבה השלוש מאות ארבעים ושמונה (שמח)
 א. מונחי הביטוח, 150 ♦ ב. מונחים בודדים: השלמות ותיקונים במונחי סוציולוגיה ומחלות צמחים, 152 ♦ ג. מילים בשימוש כללי, 155 ♦ ד. הקמת ועדה לבחינת סגולות של מועמדים לאקדמיה, 162 ♦ ה. דיווח על עבודת המזכירות המדעית, 163
- 165 הישיבה השלוש מאות ארבעים ותשע (שמט)
 א. אישור זיכרונות האקדמיה לשנים התשע"א–התשע"ד, 165 ♦ ב. המילון למונחי גאוגרפיה אנושית, 165 ♦ ג. כללי הכתיב חסר הניקוד: המשך הדיון, 168
- 179 הישיבה השלוש מאות וחמישים (שן)
 א. מונחי תקשורת רדיו וטלוויזיה, 179 ♦ ב. מונחים יחידים, 181 ג. המילה מְנֶה, 183 ♦ ד. כללי הכתיב חסר הניקוד: סיום הדיון, 185 ♦ ה. הודעה על הרכב הוועדה למילים בשימוש כללי, 193 ♦ ו. נספח: הכרעה בעניין הכתיב המלא של מילים לוועיות, 193

- 194 הישיבה השלוש מאות חמישים ואחת (שנא)
ישיבה מיוחדת בבית הנשיא, 194
- 200 הישיבה השלוש מאות חמישים ושתיים (שנב)
בחירת חברים חדשים, 200
- 201 הישיבה השלוש מאות חמישים ושלוש (שנג)
ישיבה מיוחדת במסגרת הקונגרס העולמי השבעה עשר למרעי היהדות, 201

שנת התשע"ח

- 202 הישיבה השלוש מאות חמישים וארבע (שנד)
א. בחירת נשיא וסגן נשיא, 202 ♦ ב. אישור שינויים בתקנון האקדמיה (בהתכתבות סמוך לאחר הישיבה), 202
- 204 הישיבה השלוש מאות חמישים וחמש (שנה)
א. מילונו העברי-ידי של מאיר ברגר, 204 ♦ ב. הרצאת אלכסיי יודיצקי "גילויי צפונות בכ"י קאופמן של המשנה", 207 ♦ ג. בחירת ועדות, 207 ♦ ד. מונחי בלשנות: תורת הצורות, 208 ♦ ה. אישור מונחים מתחומים שונים, 213 ♦ ו. אישור הודעת ועדת הדקדוק כתיב המילה מחזור, 214 ♦ ז. אישור שינויי עריכה בכללי הפיסוק, 218
- 219 הישיבה השלוש מאות חמישים ושש (שנו)
א. תקציב האקדמיה לשנת 2018, 219 ♦ ב. אשרור תקנון האקדמיה, 221 ♦ ג. דין וחשבון על מדור הספרות הרבנית במפעל המילון ההיסטורי, 222 ♦ ד. מילים בשימוש כללי, 227 ♦ ה. מונחי בלשנות: תורת הצורות – השלמה, 233
- 236 הישיבה השלוש מאות חמישים ושבע (שנז)
א. דברי הערכה לדוד טלשיר ז"ל, 236 ♦ ב. זואולוגיה: שמות סדרות החרקים; שמות סדרת הזבובאים (שמות משפחות וסוגים עיקריים), 241 ♦ ג. מונחים שונים, 243 ♦ ד. מילים בשימוש כללי, 245 ♦ ה. אישור הודעת ועדת הדקדוק, 248 ♦ ו. בחירות למוסדות האקדמיה, 250
- 253 הישיבה השלוש מאות חמישים ושמונה (שנח)
א. אישור הרוחות הכספיים של האקדמיה ליום 31.12.2017, 253 ♦ ב. הרצאת חנוך גמליאל "קטגוריית הסביל – עיון משווה בין חכמי ספרד לרש"י", 255 ♦ ג. מינוי ועדה לבדיקת סגולות המועמדים לאקדמיה, 255 ♦ ד. זואולוגיה: שמות הפרפרים, 255 ♦ ה. מונחים שונים, 258 ♦ ו. מילים בשימוש כללי, 260 ♦ ז. אישור הודעת ועדת הדקדוק, 264

דוחות

א. פעילות האקדמיה

- 267 1. ישיבות ואירועים
- א. המליאה והחלטותיה, 267 ♦ ב. יום העברית, 267 ♦ ג. כינוסים, ערבי עיון, התכנסויות, 268 ♦ ד. כלי התקשורת, 270 ♦ ה. פרסים, 270
- 271 2. הוועדים והוועדות
- א. ועדות הקבע, 271 ♦ ב. הוועדה למילים בשימוש כללי, 272 ♦ ג. ועדות המינוח המקצועיות, 272

ב. מדורי האקדמיה

- 278 1. עובדי האקדמיה ונושאי התפקידים
- 282 2. מפעל המילון ההיסטורי ללשון העברית
- א. מדור הספרות העתיקה, 282 ♦ ב. המדור לספרות הגאונים, 282 ♦ ג. המדור לשירת ימי הביניים, 283 ♦ ד. המדור לספרות התרגומים מערבית, 283 ♦ ה. מדור הספרות הרבנית של ימי הביניים, 283 ♦ ו. מדור ספרות העת החדשה, 284 ♦ ז. שונות, 284
- 286 3. המזכירות המדעית
- 290 4. מערך ההוצאות, ההשתלמויות וימי העיון
- 293 5. האקדמיה במרשתת
- 296 6. ייעוץ הלשון ברשות השידור ובתאגיד השידור הישראלי
- 297 7. מדור המחשוב
- 299 8. מדור ההוצאה לאור ופרסומי האקדמיה
- 302 9. הספרייה והארכיון
- 304 10. סקירה על קידום הקמת מנחה האקדמיה ללשון העברית

תקציב האקדמיה

- 308 התקציב לשנים 2015–2018

החברים באקדמיה¹

	עוזי אורנג
	אילן אלדר
נבחר לחבר מלא בסיוון התשע"ו	יואל אליצור
	שולמית אליצור
	סיריל אסלנוב
נפטר בי"ז בטבת התשע"ח	אהרן אפלפלד
	חיים באר
	יהושע בלאו
	יעקב בן-טולילה
	**אהרן בר-אדון
	משה בר-אשר
	יוחנן ברויאר
	אסתר גולדנברג
	**חיים גורי
נפטר בט"ו בשבט התשע"ח	*חנוך גמליאל
נבחר לחבר-יועץ בתמוז התשע"ז	אהרן דותן
	עמינדב דיקמן
	**אברהם הולץ
	*אבנר הולצמן
	אבי הורביץ
נבחרה לחברה מלאה בתמוז התשע"ז	יהודית הנשקה
	גיל הראבן
	יעקב זוסמן
נבחרה לחברה מלאה בתמוז התשע"ז	מלכה זמלי
	שמעון זנדבנק
	אפרים חזן
	אברהם טל
נפטר בז' בטבת התשע"ז	דוד טלשיר
[נפטר בט"ו בתמוז התשע"ט]	אברהם יבין

1 תאריך המינוי של החברים שנתמנו בשנים קודמות מופיע בראש הכרכים הקודמים של זיכרונות האקדמיה ללשון העברית.

* חבר-יועץ

** חבר כבוד

	יוסף יהלום
נבחר לחבר כבוד בסיוון התשע"ו	**יאן יוסטן
	**ג'פרי כאן
	חיים א' כהן
	*מרדכי כסלו
	קציעה כ"ץ
נבחרה לחברה-יועצת בתמוז התשע"ז	*עירית לינור
	**טקמיצו מוראוקה
	מרדכי מישור
	אהרן ממן
[נפטר בכ"ג בטבת תש"ף]	*יעקב מנצור
	שלמה נאה
נבחר לחבר מלא בסיוון התשע"ה	חיים סבתו
נבחר לחבר כבוד בסיוון התשע"ה	**דב ספטימוס
	עמוס עוז
	יוסף עופר
פרש בט' בטבת התשע"ה	*משה עסיס
	אמציה פורת
	משה פלורנטין
	שמואל פסברג
	**סטיון ד' פראד
	שמה יהודה פרידמן
נבחר לחבר מלא בתמוז התשע"ז	שמחה קוגוט
נבחר לחבר מלא בתמוז התשע"ז	אלישע קימרון
	מנחם קיסטר
	דוד רוזנטל
נבחרה לחברה-יועצת בסיוון התשע"ה	*יעל רשף
	אורה (רודריג) שורצולד
נבחר לחבר כבוד בסיוון התשע"ו	**שטפן שורש
	**ראובן ריצ'ארד שטיינר
	*צרויה שלו
נבחר לחבר-יועץ בתמוז התשע"ז	*אבי שמידמן
	*אורי שמעוני
	שמעון שרביט
נבחרה לחברה מלאה בסיוון התשע"ה	עפרה תירוש-בקר

מנהלת האקדמיה

עד י' בניסן התשע"ח

משה בר־אשר – נשיא האקדמיה

אהרן ממזן – סגן הנשיא

חיים כהן – עורך המילון ההיסטורי

גיל הראבן

שמואל פסברג

שמעון שרביט

מי' בניסן התשע"ח

משה בר־אשר – נשיא האקדמיה

אהרן ממזן – סגן הנשיא

חיים כהן – עורך המילון ההיסטורי

יהודית הנשקה

יוסף עופר

עפרה תירוש־בקר

מערכת המילון ההיסטורי

משה בר־אשר (יושב הראש), חיים א' כהן (עורך המילון), שמואל פסברג (עורך משנה),

גבריאל בירנבאום

החלטות האקדמיה

א. תקנון האקדמיה ללשון העברית

השינויים בתקנון החדש נדונו ואושרו בישיבות שמו, שמוז, שנד (בהתכתבות סמוך לאחר הישיבה). התקנון אושרר סופית בשנת תשע"ח בישיבה שנו.

תקנון האקדמיה ללשון העברית, התשע"ח – 2017
 בתוקף סמכותה של האקדמיה ללשון העברית לפי סעיפים 1, 7 ו-8 לחוק המוסד העליון ללשון העברית, התשי"ג-1953¹ ובאישור שרת התרבות והספורט – האקדמיה מתקינה תקנון זה:

פרק ראשון: האקדמיה, מטרותיה ומוסדותיה

- 1 "המוסד העליון ללשון העברית" נקרא האקדמיה ללשון העברית (להלן – האקדמיה).
- 2 מטרותיה של האקדמיה אלו הן:
 - (א) לעשות לכינוסו ולחקירתו של אוצר הלשון העברית לכל תקופותיה ושכבותיה;
 - (ב) לעשות לחקירת מבנה הלשון העברית, תולדותיה וגלגוליה;
 - (ג) לכוון את דרכי התפתחותה של הלשון העברית לפי טבעה, לפי צרכיה ואפשרויותיה בכל תחומי העיון והמעשה, באוצר המילים, בדקדוק, בכתב, בכתיב ובתעתיק.
 - (ד) לפעול לשמירת מעמדה של העברית, להעלאת קרנה ולידיעת תולדותיה בקרב הציבור.
- 3 מוסדותיה של האקדמיה אלו הם: המליאה, הנשיאות והמנהלה, הוועדות (ר' פרק שני, שלישי ורביעי).
- 4 להגשמת מטרותיה האקדמיה מעסיקה עובדים בשכר (ר' פרק שמיני).

פרק שני: המליאה

- 5 מליאת האקדמיה –
 - (א) בוחרת חברים² לאקדמיה (ר' תקנה 38);
 - (ב) בוחרת את הנשיא ואת סגנו ואת חברי המנהלה (ר' תקנות 36, 37);
 - (ג) דנה בהצעת התקציב ובדוחות הכספיים של האקדמיה ומאשרת אותם;
 - (ד) דנה בתוכניות הפעולה של האקדמיה ומאשרת אותן;
 - (ה) דנה בתקנון האקדמיה ובשינויים המוצעים לו ומאשרת אותם;

1. ס"ח התשי"ג, עמ' 168; התשכ"ג, עמ' 65; התשכ"ט, עמ' 33; התשל"ח, עמ' 150.
 2. המונח חבר (האקדמיה) בתקנון זה מכוון הן לחבר "מלא" הן לחברי-יועץ. בכל תקנה שיש בה הבחנה ייכתב במפורש 'חבר-מלא' או 'חבר-יועץ'.

- (ו) דנה בהצעותיהן של הוועדות בתחום המינוח והדקדוק ומאשרת אותן;
- (ז) מקבלת הודעות של המנהלה ושל ועדות האקדמיה האחרות, ודנה בהן במידת הצורך;
- (ח) מקבלת דינים וחשבוניות על פעולת האקדמיה מן המזכירות המדעית וממפעל המילון ההיסטורי – לפחות אחת לשנתיים – ודנה בהם;
- (ט) מכריעה בכל שאלה, בין בתחום הלשון ובין בתחום הארגון, שהמנהלה או שבעה מחברי האקדמיה רואים אותה כיסודית;
- (י) שומעת הרצאות מדעיות בתחום הלשון ובתחומים הסמוכים לה מפי חבריה ומפי מרצים אורחים;
- (יא) מתכנסת מדי פעם בפעם לישיבות מדעיות מיוחדות או לישיבות חגיגות לציון מאורע חשוב או לאירוח של אישי מדינה ואורחים אחרים וכיוצא באלה.
- 6 (א) בכל שנה יתקיימו לפחות ארבע ישיבות של המליאה, והן ייקבעו בדרך כלל בין חודש מרחהוון לחודש סיוון. הנשיא קובע את מועדיהן של ישיבות המליאה ואת סדר יומן.
- (ב) נושא שביקשו להעלות לדיון במליאת האקדמיה שבעה חברים – תוגש בעניינו בקשה בכתב לנשיא, והנושא יידון במליאת האקדמיה באחת משתי הישיבות הסמוכות להגשת הבקשה.
- 7 ישיבות המליאה הרגילות (ר' תקנה 10) פתוחות לקהל על פי החלטת הנשיא על כל אחת ואחת מהן.
- 8 עשרה ימים קודם לישיבת המליאה שולחים הזמנות לחברים ומצרפים להן את פירוט סדר היום ואת החומר העומד לדיון.
- 9 המספר הקובע של חברי האקדמיה לצורך תקנות 10 ו-11 הוא מספר החברים-המלאים שטרם מלאו להם שבעים וחמש שנה (להלן – המספר הקובע).
- 10 **ישיבות רגילות**
- (א) המניין הדרוש לקיים ישיבה של המליאה לשם דיון בכל עניין שהוא, להוציא את העניינים המנויים בתקנה 11, הוא מספר החברים-המלאים המשתתפים (לרבות חברים בני שבעים וחמש ומעלה) שלא יפחת מרוב מניינם של חברי האקדמיה לפי המספר הקובע.
- (ב) כל החלטות המליאה, להוציא את ההחלטות בעניינים המנויים בתקנה 11, מתקבלות ברוב דעות של החברים המשתתפים בהצבעה. אם הדעות שקולות, זכות ההכרעה מסורה ליושב ראש בישיבה.
- (ג) בישיבות המליאה הרגילות משתתפים חברים-מלאים וחברים-יועצים.
- 11 **ישיבות לחברים-מלאים בלבד**
- (א) המניין הדרוש לקיים ישיבה של המליאה לשם דיון בשניויים בתקנון, לשם בחירות (כמפורט בפרק שישי) או לשם ביטול חברותו של חבר באקדמיה הוא מספר החברים-המלאים המשתתפים (לרבות חברים בני שבעים וחמש ומעלה) שלא יפחת משני שלישים של המספר הקובע.

- (ב) החלטות הנוגעות בשינויים בתקנון מתקבלות בדעותיהם של שני שלישים לפחות ממספר החברים המלאים המשתתפים.
- (ג) החלטות הנוגעות בביטול חברותו של חבר באקדמיה מתקבלות בדעותיהם של מספר החברים המלאים המשתתפים שלא יפחת משני שלישים של המספר הקובע. על סדרי קבלת ההחלטות בבחירות ר' פרק שישי.
- (ד) בישיבות שעניינן בחירות, ביטול חברותו של חבר ושינויים בתקנון החברים היועצים אינם משתתפים (ור' תקנה 34).

12 אין המליאה מחליטה על הצעה אלא אם כן נדונה תחילה במנהלה או בוועדה המופקדת על הכנת ההצעה או שהוטל עליה לברר את ההצעה ולהביאה לפני המליאה לשם החלטה.

פרק שלישי: הנשיאות והמנהלה

- 13 הנשיאות כוללת את הנשיא ואת סגן הנשיא, הנבחרים במליאה מקרב חברי האקדמיה המלאים (ור' תקנה 35).
- 14 (א) במנהלת האקדמיה מכהנים הנשיא וסגן הנשיא וארבעה חברים מקרב חברי האקדמיה המלאים. ארבעת חברי המנהלה (להלן – חברי המנהלה) נבחרים במליאה (ור' תקנה 36).
- (ב) חבר מנהלה שחדל להיות פעיל, תמנה המנהלה לפי הצעת הנשיא ממלא מקום לו.
- 15 הנשיא עומד בראש האקדמיה, ואלה תפקידיו:
- (א) אחראי לפני המליאה לכל פעולות האקדמיה ולדרכי עבודתה, ומייצג את האקדמיה כלפי חוץ;
- (ב) קורא לישיבות המליאה לפי תקנות 5 ו-6 ויושב בראשן.
- (ג) מחליט בדבר פתיחת ישיבות המליאה לקהל (ר' תקנה 7);
- (ד) מביא לפני המליאה אחת לארבע שנים הצעה לבחירת סגן נשיא (ר' תקנה 35) ולבחירת חברי המנהלה (ר' תקנה 36);
- (ה) מציע למנהלה את הרכב ועדות הקבע – היושבים ראש והחברים, ומודיע למליאה על ההרכבים שאושרו במנהלה (ר' תקנה 21);
- (ו) מעמיד ועדות וחותרם על כתבי המינוי של חבריהן (ר' תקנה 27);
- (ז) ממנה ממלאי מקום למי שנבחר למוסד ממוסדות האקדמיה ואין בידו לשמש בתפקידו;
- (ח) רשאי להשתתף בישיבות כל הוועדות ולהצביע בהן;
- (ט) חותרם על הודעות לפרסום ברשומות על חברים חדשים שנבחרו לאקדמיה (או על רשימה מעודכנת של חברי האקדמיה) ועל שינויים בתקנון;
- (י) ממנה עורכים לכתבי העת של האקדמיה;
- (יא) ממנה את מנכ"ל האקדמיה בעצה אחת עם המנהלה (ר' תקנה 44) לאחר שיתקיים הליך לאיתור מועמדים.

16 נעדר הנשיא או נבצר ממנו למלא את תפקידו, ממלא סגן הנשיא את מקומו; נעדרו הנשיא וסגן הנשיא, המנהלה מטילה על אחד מחבריה את תפקידי הנשיא לשעת היעדרם.

17 תפקידיה של המנהלה הם:

- (א) דנה בהצעת התקציב ומגישה אותה למליאה (ר' תקנה 56);
- (ב) מביאה לפני המליאה אחת לארבע שנים הצעה לבחירת נשיא (ר' תקנה 35ג);
- (ג) אחראית לביצוע הפעולות המשקיות של האקדמיה ולנכסי האקדמיה ומפקחת על הנהלת משקה;
- (ד) דנה בדוחות הכספיים המבוקרים של האקדמיה ומגישה אותם למליאה (ור' תקנה 15ג).

18 החלטות המנהלה בשאלות עקרוניות (כגון שאלות שיש בהן כדי להשפיע על התנהלות האקדמיה) או בשאלות הכרוכות בהוצאה כספית גבוהה מובאות לאישור המליאה; החלטות אחרות של המנהלה מובאות ליריעת המליאה (ר' למשל תקנות 21ב, 28ג, 39ב).

19 שניים מחברי המנהלה מופקדים על העניינים המנהליים השוטפים בתיאום עם המנהל הכללי של האקדמיה (להלן – המנכ"ל) והם מורשי חתימה (ר' עוד תקנה 59).

פרק רביעי: הוועדות

20 האקדמיה מקיימת ועדות קבע, ועדות למשימות מוגדרות (כגון ועדות המינוח המקצועיות) וועדות שעה, כמפורט להלן.

21 ועדות הקבע

- (א) ועדות הקבע הקיימות: ועדת הדקדוק, ועדת המינוח המרכזית, ועדת הפרסומים, מערכת מפעל המילון ההיסטורי (ר' תקנות 22–25).
- (ב) אחת לארבע שנים הנשיא מציע למנהלה את הרכב ועדות הקבע: היושב ראש (מקרב חברי האקדמיה המלאים) וחברי הוועדה (כמפורט בכל ועדה וועדה). הודעה על הרכבי ועדות הקבע שאושרו במנהלה נמסרת למליאת האקדמיה.
- (ג) כל ועדת קבע מתכנסת לשיבות לפי הצורך, ולא פחות משיבה אחת בשנה.

22 ועדת הדקדוק

- (א) בוועדת הדקדוק מכהנים לפחות חמישה חברים. יושב ראש הוועדה הוא חבר-מלא. חברי הוועדה מתמנים מקרב חברי האקדמיה, ובעת הצורך מתמנים אנשי לשון שאינם חברי האקדמיה.
- (ב) ועדת הדקדוק דנה ומחליטה בענייני הכתיב, התעתיק והפיסוק, בענייני מורפולוגיה, הגייה וניקוד, בענייני תחביר ושימושי הלשון וכדומה. הוועדה דנה בפרקים מפרקי לשוננו דיונים שיטתיים ובשאלות שוטפות. בסמכות הוועדה לזון ולהכריע בשאלות דקדוק הקשורות למונחים המוצעים בוועדות השונות.

- (ג) מזכיר מדעי מרכז את עבודת ועדת הרקדוק.
- (ד) בעת הצורך הוועדה מקימה ועדות משנה על דעת נשיא האקדמיה או המנהלה. ועדות המשנה מגישות את הצעות ההחלטה לוועדת הרקדוק או ישירות למליאה.
- (ה) החלטות ועדת הרקדוק טעונות אישור של המליאה.

23 ועדת המינוח המרכזית

- (א) בוועדת המינוח המרכזית מכהנים לפחות חמישה חברים, ולפחות אחד מהם חבר גם בוועדת הרקדוק. יושב ראש הוועדה הוא חבר-מלא. חברי הוועדה מתמנים מקרב חברי האקדמיה, ובעת הצורך מתמנים לוועדה חברים מתאימים לתפקיד שאינם חברי האקדמיה.
- (ב) ועדת המינוח המרכזית דנה ברשימות מונחים שנתאשרו בוועדות המינוח המקצועיות (ר' תקנה 27ד) או במונחים הדורשים הכרעה לפי בקשת המליאה או המזכירות המדעית.
- (ג) לישיבה שנדונה בה רשימת מונחים מקצועית מוזמנים נציגים מוועדת המינוח המקצועית שהגישה את הרשימה, והם משתתפים בדיון ומשיבים על שאלות חברי הוועדה, ואולם אין להם זכות הצבעה.
- (ד) מזכיר מדעי מרכז את עבודת ועדת המינוח המרכזית.
- (ה) החלטות ועדת המינוח המרכזית טעונות אישור של המליאה.

24 ועדת הפרסומים

- (א) בוועדת הפרסומים מכהנים שלושה חברים לפחות מקרב חברי האקדמיה המלאים.
- (ב) ועדת הפרסומים בוחנת ומאשרת עבודות המוצעות לפרסום – חוץ ממאמרים המיועדים לפרסום בקבצים ובכתבי עת (אלו נתונים לשיקול הדעת של העורך או העורכים בלבד).
- (ג) הוועדה מעמידה עורכים וקוראים-מעריכים לפרסומים הן מחברי האקדמיה הן מחוצה לה.
- (ד) הוועדה מביאה את החלטותיה לידיעת המנהלה ולאישורה.
- (ה) הוועדה מוסרת הודעה למליאה על החלטותיה.
- (ו) מרכז ההוצאה לאור משמש מזכיר לוועדה.

25 מערכת מפעל המילון ההיסטורי – ר' פרק שביעי: מפעל המילון ההיסטורי.

26 ועדות למשימות מוגדרות

- (א) האקדמיה מקיימת ועדות למשימות מוגדרות, בעיקר ועדות מינוח מקצועיות (ר' תקנה 27). הוועדות האלה מתמנות עד לסיום משימתן. המזכירות המדעית מופקדת על ריכוז עבודתן.

27 ועדות המינוח המקצועיות

- (א) תפקידה של ועדת מינוח מקצועית לקבוע רשימת מונחים או מילון מונחים במקצוע. הרשימה כוללת מונחים עבריים וכנגדם בדרך כלל מונחים לועזיים.

- (ב) ועדת המינוח המקצועית פועלת מטעם האקדמיה לכבדה או בשותפות עם מוסדות אחרים.
- (ג) **מינוי ועדת מינוח מקצועית**
- הנשיא מחליט על הקמת הוועדה בתיאום עם המזכירות המדעית;
 - חברי הוועדה מתמנים מקרב חברי האקדמיה ומקרב אנשי המקצוע המומחים לעניינים הנדונים בוועדה. בעת הצורך מתמנים לוועדה אנשי לשון שאינם חברי האקדמיה;
 - יושב ראש הוועדה הוא חבר האקדמיה בוועדה או מאנשי המקצוע שבוועדה;
 - יושב ראש הוועדה וחבריה מקבלים כתבי מינוי מנשיא האקדמיה, ובהיעדרו מסגנו או מחבר אחר של המנהלה.
- (ד) **דרך עבודתה של ועדת מינוח מקצועית**
- אנשי המקצוע בוועדה בסיועו של מזכיר הוועדה מכינים מצע – רשימת מונחים לדיון;
 - הוועדה דנה ברשימה, מביאה בחשבון החלטות קודמות של האקדמיה הנוגעות למונחים הנדונים, נועצת במידת הצורך באנשים מחוץ לוועדה ומביאה את שאלותיה בענייני דקדוק לפני ועדת הדקדוק;
 - לאחר הקריאה הראשונה הוועדה שולחת את רשימת המונחים המלאה או את הפרקים שנדונו לחברי האקדמיה ולאנשי מקצוע לשם קבלת הערות;
 - הוועדה מתכנסת לקריאה שנייה ודנה בהערות שהתקבלו על הרשימה;
 - לאחר הקריאה השנייה הוועדה מגישה את הרשימה לוועדת המינוח המרכזית (ר' תקנה 23). מזכיר הוועדה ונציגיה מציגים לפני ועדת המינוח המרכזית את הרשימה, וועדת המינוח המרכזית דנה במונחים ומחליטה את החלטותיה;
 - ועדת המינוח המקצועית רשאית לערער לפני ועדת המינוח המרכזית על החלטותיה;
 - לאחר אישור הרשימה בוועדת המינוח המרכזית הרשימה מוגשת לאישור המליאה מטעם ועדת המינוח המרכזית וועדת המינוח המקצועית;
 - הוועדה המקצועית רשאית לערער בפני המליאה על החלטות ועדת המינוח המרכזית.
- (ה) מזכיר מדעי או אדם אחר הפועל בתיאום עם המזכירות המדעית מרכז את עבודת הוועדה. מתפקידו להביא לידיעת הוועדה את החלטות האקדמיה בעניינים הקשורים לדיוניה.

28 הוועדה למילים בשימוש כללי

- (א) הוועדה למילים בשימוש כללי פועלת כדי לתת מענה על הצורך למצוא חלופות עבריות למילים לועזיות בשימוש כללי; בעת הצורך הוועדה דנה במונחים מקצועיים שאינם בתחום עיסוקה של ועדת מינוח מקצועית קיימת.

- (ב) בוועדה למילים בשימוש כללי מכהנים לפחות חמישה חברים. יושב ראש הוועדה הוא חבר האקדמיה. לחברי הוועדה מתמנים חברי האקדמיה ומומחים ואנשי לשון וספרות אחרים.
- (ג) אחת לארבע שנים הנשיא מציע למנהלה את הרכב הוועדה (היושב ראש וחברי הוועדה), והוועדה על כך נמסרת למליאת האקדמיה.
- (ד) דרך העבודה של הוועדה למילים בשימוש כללי
- סדר היום של ישיבות הוועדה נקבע בידי יושב ראש הוועדה עם המזכיר המדעי המרכז את עבודת הוועדה.
- הוועדה דנה בכל מילה בשתי קריאות. לאחר הקריאה הראשונה נשלחות ההצעות שהועלו בוועדה לחברי האקדמיה לשם קבלת הערות.
- הוועדה נועצת באנשי מקצוע ומומחים ובמידת הצורך מזמינה אותם לישיבותיה.
- (ה) מזכיר מדעי מרכז את עבודת הוועדה.
- (ו) החלטות הוועדה למילים בשימוש כללי נדונות במליאה.

29 ועדות שעה

הנשיא או המנהלה מציעים לפני המליאה כינון ועדות שעה, וחבריהן נבחרים במליאה.

פרק חמישי: החברות באקדמיה

- 30 לחברות באקדמיה – חברים מלאים, חברים יועצים וחברי כבוד – נבחרים חוקרי הלשון העברית; חוקרי הספרות העברית לתקופותיה; סופרים עבריים ומתרגמים לעברית; כן יכולים להיבחר אנשי מדע ומלומדים שלעבודותיהם נגיעה של ממש ללשון העברית ואישים מתחומים אחרים שתרמו תרומה מיוחדת ללשון העברית ולספרותה.
- 31 (א) חבר האקדמיה נדרש להשתתף בישיבות המליאה ובפעילות האקדמיה כפי שיוטל עליו ובתיאום עמו כגון חברות בוועדה.
דרישות אלו אינן מוטלות על חברי כבוד ועל חברים שמלאו להם שבעים וחמש שנה.
- (ב) חבר יועץ של האקדמיה אינו משתתף בישיבות מליאה שעניינן בחירות לאקדמיה, ביטול חברותו של חבר ושינויים בתקנון (ר' תקנה 11ד).
- (ג) חבר מלא שנעדר שנתיים משיבות מליאת האקדמיה ומישיבות ועדות שהוא חבר בהן בלא סיבה מספקת תראה האקדמיה את מקומו כמקום שהתפנה ותוכל למנות אחר במקומו (ראו החוק, סעיף 14 לחוק). חבר יועץ שנעדר שנתיים משיבות מליאת האקדמיה ומישיבות ועדות שהוא חבר בהן בלא סיבה מספקת חברותו פוקעת ביום שנמסרת על כך הודעה במליאה.
- 32 חברי האקדמיה מקבלים לשם חוות דעה את תוצאות דיוניהן של הוועדות בתחום הדקדוק והמינוח קודם הבאתן למליאה (ר' תקנות 8, 27ד, 28ד).
- 33 חברי כבוד (סעיף 4 בחוק) מחוץ לארץ השוהים בארץ אינם משתתפים בישיבות בחירות ובהחלטות על תקציב האקדמיה.

פרק שישי: דרכי הבחירות וההצבעה

34 הדיון בישיבה שעניינה בחירות הוא דיון סגור ומשתתפים בו חברים-מלאים בלבד; על מהלך הישיבה לא יפורסם דבר אלא במי החליטה המליאה לבחור.

בחירת הנשיא וסגן הנשיא

- 35 (א) הנשיא וסגן הנשיא נבחרים במליאת האקדמיה מקרב חברי האקדמיה המלאים. תקופת כהונתם של הנשיא ושל סגנו היא ארבע שנים ואפשר שייבחרו לכהונות נוספות.
סגן הנשיא מסיים את כהונתו כשנבחר נשיא חדש.
- (ב) הבחירות הן חשאיות, וההצבעה נעשית בפתקים.
- (ג) חברי המנהלה מגישים למליאה הצעה למועמד לנשיא; הנשיא הנבחר מגיש למליאה הצעה למועמד לסגן נשיא.
- (ד) מועמד לנשיא ומועמד לסגן נשיא שזכו ברוב של משתתפי הישיבה – נבחרו.
- (ה) לא זכה המועמד ברוב הדרוש – ממשיך הנשיא היוצא או סגן הנשיא היוצא למלא את התפקיד עד לישיבה שבה ייבחר הנשיא.

בחירת חברי המנהלה

- 36 (א) ארבעת חברי המנהלה נבחרים במליאה אחת לארבע שנים.
- (ב) הנשיא מציע למליאה רשימת מועמדים לחברי המנהלה מקרב חברי האקדמיה המלאים; כמו כן כל חמישה חברי אקדמיה מלאים יכולים להציע מועמדים משלהם.
- (ג) חבר מנהלה שסיים שתי תקופות כהונה רצופות לא ייבחר לתקופת כהונה שלישית ברציפות.
- (ד) הבחירות הן חשאיות, וההצבעה נעשית בפתקים.
- (ה) חברי המנהלה נבחרים ברוב של משתתפי הישיבה.
- אם היו יותר מארבעה מועמדים לחברות במנהלה, ייבחרו הארבעה שקיבלו את מספר הקולות הרב ביותר.

בחירת חברים לאקדמיה

- 37 (א) בישיבה קודמת לישיבת הבחירות הנשיא מודיע למליאה על מינוי ועדה לכירור סגולותיהם של מועמדים לאקדמיה. בוועדה חמישה חברים מקרב החברים-המלאים.
- (ב) הוועדה מקבלת הצעות למועמדים. כל הצעה טעונה חתימתם של שלושה חברים-מלאים, וכוללת קורות חיים של המועמד, ציון הישגיו ונימוקים לבחירתו. חברי הוועדה יקבלו את ההצעות למועמדים ואת המסמכים הנוכחים עשרה ימים לפני התכנסות הוועדה.
- (ג) שבוע ימים לפני ישיבת הבחירות חברי האקדמיה המלאים מקבלים את שמות המועמדים לבחירה לאחר שהתחייבו להקפיד על סודיות.
- (ד) בישיבת הבחירות הוועדה מביאה את מסקנותיה לפני המליאה.
- (ה) הבחירות הן חשאיות, וההצבעה נעשית בפתקים.
- (ו) לבחירת חבר דרוש רוב של שני שלישים מן החברים המשתתפים בישיבה

- (ור' תקנה 11א). אם בהצבעה הראשונה קיבל מועמד רוב קולות אך לא רוב של שני שלישים, מצביעים עליו בשנייה באותה השיבה. אם גם בהצבעה השנייה לא קיבל המועמד רוב של שני שלישים, אין מצביעים בשלישית.
- (ז) אם זכה ברוב הדרוש מספר מועמדים גדול ממספר המקומות הפנויים על פי החוק, ייבחרו אלה שזכו במספר הקולות הגדול יותר בסדר יורד. אם זכו כמה מועמדים במספר שווה של קולות, מכריעים ביניהם בהצבעה.
- (ח) נשיא האקדמיה מודיע למועמד שנבחר על בחירתו. המועמד יהיה לחבר האקדמיה לאחר שיודיע בכתב על הסכמתו להיות חבר באקדמיה ולמלא את הנדרש ממנו (ר' תקנה 31).

פרק שביעי: מפעל המילון ההיסטורי

- 38 מפעל המילון ההיסטורי הוא התחום המרכזי בפעילות המדעית-המחקרית של האקדמיה.
- 39 (א) בראש מפעל המילון עומדים עורך המילון ומערכת המילון.
(ב) הנשיא בהתייעצות עם המנהלה ממנה את עורך המילון ואת מערכת המילון. הודעה על המינויים נמסרת למליאת האקדמיה.
- 40 **עורך המילון**
(א) עורך המילון מופקד על ניהול העבודה במפעל המילון ההיסטורי.
(ב) העורך מגיש למליאה דין וחשבון על מפעל המילון ההיסטורי לפחות אחת לשנתיים.
- 41 **מערכת המילון**
(א) למערכת המילון מעמד של ועדת קבע (ר' פרק רביעי ותקנה 21א).
(ב) במערכת המילון לפחות שלושה חברים, ובהם עורך המילון. נשיא האקדמיה משמש יושב ראש של מערכת המילון, אבל בידו למנות איש אחר לתפקיד זה.
(ג) מערכת המילון מתווה את דרכי העבודה ואת סדרי העבודה של מפעל המילון.
(ד) עובד שהנשיא ממנה על דעת עורך המילון משמש מזכיר מערכת המילון.
- 42 עובדי מפעל המילון (ר' תקנה 46) מוציאים לפועל את תוכנית העבודה של מפעל המילון.

פרק שמיני: העובדים בשכר

- 43 האקדמיה מעסיקה עובדים בשכר להגשמת מטרותיה (ר' תקנה 4) כמפורט בתקנות הבאות.
- 44 **המנהל הכללי (המנכ"ל)**
(א) המנכ"ל אחראי לניהול השוטף של האקדמיה ולביצוע החלטות הנשיא, המנהלה והמליאה.
(ב) המנכ"ל אחראי להכנת הצעת התקציב (ר' תקנה 55)
(ג) המנכ"ל מופקד על הכנת סדר היום לשיבות המנהלה בעצה אחת עם הנשיא.
(ד) המנכ"ל הוא בעל זכות חתימה (ר' תקנה 59).

45 המזכירות המדעית

- (א) המזכירות המדעית מופקדת על ביצוע פעולתה של האקדמיה בתחום התקן בעברית בת ימינו.
המזכיר המדעי, העומד בראש המזכירות המדעית, אחראי לפני מוסדות האקדמיה לביצוע פעולותיה של המזכירות המדעית.
- (ב) המזכירים המדעיים מרכזים את עבודתן של ועדת הדקדוק, ועדת המינוח המרכזית והוועדה למילים בשימוש כללי. מזכירים מדעיים או אנשים הפועלים בתיאום עם המזכירות המדעית מרכזים את ועדות המינוח המקצועיות, וכן כל ועדה שעניינה קביעת התקן בעברית בת ימינו.
- (ג) המזכירות המדעית מכינה הצעות החלטה של הוועדות שנמנו לעיל (תקנת משנה ב) למליאת האקדמיה, ומציגה את ההצעות בישיבות המליאה.
- (ד) המזכירות המדעית מכינה ומוסרת את החלטות האקדמיה בענייני לשון לחתימת השר הממונה על ביצוע חוק המוסד העליון ללשון העברית ולפרסום ברשומות; קודם למסירת החלטה לפרסום ברשומות היא תובא לידיעת חברי האקדמיה בכתב.
- (ה) המזכירות המדעית עושה לפרסום החלטות האקדמיה בענייני לשון, מקיימת קשר פעיל עם הציבור, משיבה על פניות בענייני הלשון וכיוצא באלה.

- 46 האקדמיה מעסיקה עובדי מחקר בתחום הלשון העברית ובתחומים הסמוכים לה במפעל המילון ההיסטורי ובמזכירות המדעית.
- 47 האקדמיה מעסיקה עובדים במדורים נוספים כגון המזכירות המנהלית, מדור המחשוב ומדור ההוצאה לאור, וכן מעסיקה יועצי לשון בתאגיד השידור הישראלי.
- 48 עובד בשכר של האקדמיה אינו נבחר לחבר האקדמיה.
- 49 עובד האקדמיה יכול לשמש חבר בוועדה מוועדותיה של האקדמיה.

פרק תשיעי: פרסומי האקדמיה

- 50 האקדמיה מוציאה כתבים הן לבדה הן בשותפות עם מוסדות אחרים.
- 51 האקדמיה מוציאה כתבים כדלקמן:
- (א) זיכרונות האקדמיה ללשון העברית – מתפרסמים בהם זיכרונות דברים מלאים של ישיבות המליאה (מבלי לגרוע מן האמור בתקנה 34); דינים וחשבונות על פעולתה של האקדמיה; רשימת חברי האקדמיה; סיכום החלטותיה בענייני לשון ושאר העניינים שבתחום פעולתה וכיו"ב;
- (ב) מילונים מקצועיים ורשימות מונחים; החלטות בדקדוק, בכתב, בתעתיק וכדומה;
- (ג) הרבעון לשוננו לחקר הלשון העברית והתחומים הסמוכים לה;
- (ד) קבצים וספרים שבהם מתפרסמים מחקרים של יחידים בתחום חקר הלשון העברית ובתחומים הסמוכים לו;
- (ה) פרסומים לציבור בתחום פעולתה של האקדמיה ובתחומים הסמוכים לו, כגון העברית (לשעבר לשוננו לעם), ידיעון האקדמיה אקדם ולמד לשונך;
- (ו) פרסומי מפעל המילון ההיסטורי.

- 52 האקדמיה מפרסמת חומר של מפעל המילון ההיסטורי ואת החלטותיה בדקרוק ובמינוח גם בכלים ממוחשבים, כגון בתקליטורים ובמרשתת.
- 53 חברי האקדמיה זכאים לקבל חינם את הכתבים המפורטים בתקנה 51א-ה שהאקדמיה מוציאה לברדה; את פרסומי מפעל המילון ההיסטורי (תקנה 151) הם זכאים לקבל בהנחה.

פרק עשירי: הכנת התקציב

- 54 שנת הכספים כהגדרתה בחוק הפרשנות, התשמ"א-1981³ היא שנת הכספים של האקדמיה.
- 55 המנכ"ל מכין בכל שנה, עד סוף חודש נובמבר – או בכפוף לאישור תקציב המדינה בכנסת – את הצעת התקציב לשנת הכספים הסמוכה ומגיש אותה למנהלה. ההצעה תוכן על פי הסעיפים הנוגעים לתאגיד על פי חוק בעקרונות חוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985⁴.
- 56 המנהלה דנה בהצעת התקציב ומאשרת אותו, ומביאה אותה לפני המליאה לא יאוחר מן המועד שהחוק קובע ובכפוף לאישור תקציב המדינה בכנסת.
- 57 המליאה רשאית לקבל את ההצעה כמות שהיא, לתקן אותה או לדחותה. דחתה המליאה את ההצעה, קורא הנשיא בתוך שבועיים לשיבת מליאה נוספת לדון בהצעת תקציב חדשה.
- 58 ביצוע התקציב מסור בידי הנשיא, המנהלה והמנכ"ל.
- 59 חתימתם של שניים מתוך המנויים לקמן מחייבת את האקדמיה בכל עסקאותיה; ואלה הם: הנשיא, סגן הנשיא, חברי מנהלה שהנשיא מסמיך, המנכ"ל.

פרק אחד עשר: ועדת ביקורת

- 60 הרכב ועדת הביקורת
- ועדת הביקורת מונה שלושה חברים. חבריה הם מקרב חברי האקדמיה המלאים שאינם חברי המנהלה. אחד החברים יכול להיות מחוץ לאקדמיה.
- 61 בחירת חברי הוועדה והיושב בראשה
- (א) ועדת הביקורת והיושב ראש נבחרים במליאת האקדמיה. יושב ראש ועדת הביקורת יהיה מקרב חברי האקדמיה המלאים.
- (ב) חבר מנהלה (שאינו הנשיא או סגן הנשיא) מכין את ההצעה או ההצעות להרכב ועדת הביקורת ומציג אותן לפני המליאה, ובלבד שכל חבר אקדמיה יוכל להציג את מועמדותו לתפקיד.
- (ג) הבחירה היא חשאית.

3. ס"ח התשמ"א, עמ' 302; התשנ"א, עמ' 30; התשנ"ד, עמ' 358.

4. ס"ח התשמ"ה, עמ' 60.

62 תקופת הכהונה

- (א) ועדת הביקורת נבחרת לתקופה של ארבע שנים.
 (ב) חברי ועדת ביקורת יכולים להיבחר ליותר מתקופת כהונה אחת.
 (ג) ועדת הביקורת היוצאת ממשיכה בפעילותה עד לבחירת ועדת ביקורת חדשה.
 (ד) התפטר חבר ועדת הביקורת או נבצר ממנו דרך קבע למלא את תפקידו, רשאית ועדת הביקורת למנות חבר אחר ליתרת תקופת כהונתו.

63 אלה תפקידי ועדת הביקורת וסמכויותיה:

- (א) לבדוק את תקינות פעילות האקדמיה, לרבות התאמת הפעילות למטרות האקדמיה ולהחלטות מוסדותיה, ולעמוד על ליקויים בניהול האקדמיה;
 (ב) לבדוק את ענייניה הכספיים של האקדמיה, לרבות ייעוד כספי האקדמיה לקידום מטרותיה;
 (ג) לרונ ברוח רואה החשבון המבקר של האקדמיה;
 (ד) להביא לפני הנשיא, המנהלה, המנכ"ל והגורמים המבוקרים את מסקנותיה לאור בדיקה כאמור בתקנה זו, ולהציע להם דרכים לתיקון הליקויים;
 (ה) להגיש למליאה דוח על פעילותה לפחות אחת לשנה.

64 (א) ועדת הביקורת מתכנסת, לפי הזמנת יושב ראש הוועדה, פעמיים בשנה לפחות.

(ב) ועדת הביקורת מתכנסת לישיבה יוצאת מן הכלל לפי החלטת יושב ראש הוועדה או אם באה לפניו דרישה מצד אחד מחבריה.

65 סדרי העבודה

- (א) ועדת הביקורת קובעת את סדרי ישיבותיה ועבודתה, את דרך דיוניה ואת אופן קבלת החלטותיה, אם דרך קבע ואם לעניין מסוים.
 (ב) ועדת הביקורת רשאית למנות ועדות משנה שימליצו לה בעניינים מיוחדים שתקבע.

פרק שנים עשר: התקנון הקודם

66 התקנון הקודם של האקדמיה ללשון העברית⁵ בטל.

[התקנון פורסם בילקוט הפרסומים 8040 מיום ט' בטבת התשע"ט, 17 בדצמבר 2018.]

5. ילקוט הפרסומים 5584, ה' בתשרי התשס"ז – 27 בספטמבר 2006. וראו זיכרונות האקדמיה נ-נג, עמ' 11–21.

ב. כללי הכתיב, הפיסוק והתעתיק

1. נדונו ואושרו כללי הכתיב המלא החדשים. [שמז, שמט, שן]
 - א. אושרו תיקונים אחדים בכללים החדשים. [שנה]
 2. אושרו שינויי עריכה בכללי הפיסוק. [שנה]
 3. החלטות
 - א. נוהגים לסמן בגרשיים ראשי תיבות שמקורם בלעז, כגון אונסק"ו, ימק"א, אך לא ראשי תיבות שמקורם בערבית כגון פתח, חמאס. (הכלל שולב בכללי הפיסוק)
 - ב. חריג לכתיב ללא ניקוד של התנועה e בתעתיק מלועזית לעברית: התנועה e מצוינת ביו"ד כשאחריה נכתבת אל"ף בעלת תנועה בלי אם קריאה, כגון ניאפוליס (Neapolis) [אבל: קוראה (Korea), לאונרדו (Leonardo)] (החריג נוסף בעקבות השינויים בכללי הכתיב המלא)
- [בשנת תשע"ח יצאה לאור חוברת חדשה של "כללי הכתיב והתעתיק" ובה גרסה מעורכנת של הכללים כולם].

ג. החלטות בדקדוק

ההפניות לסעיפים שלהלן ניתנות לפי "החלטות האקדמיה בדקדוק", מהדורה רביעית, תשע"ח.

1. תיקונים ותוספות לכללי נטיית השם – כללי הקמץ (1.1)
 - הקמץ לפני הסיומת תְּנֻנֹת במילים כגון סְבִיבְתָנֹת מתקיים למרות ריחוקו מהטעם. (כלל ד – הקמץ שלפני ההברה הסמוכה לטעם). [שמב]
 - סיומת הרבים במשקל פְּעוּל בעל הקמץ המתקיים היא ברגיל במקורות העברית זֹת, וכך נוהגות המילים בימינו, כגון לְקוֹחוֹת, כְּרוּזוֹת, פְּעוּטוֹת. בכמה שמות נוהגת סיומת הרבים ים, כגון פְּגוּשׁ פְּגוּשִׁים, פְּשׁוּשׁ פְּשׁוּשִׁים, פְּמוּט פְּמוּטִים (לצד פְּמוּטוֹת). (כלל ח(3)) [שמה]
2. ענייני תצורה וניקוד
 - המילים קְלָשׁוֹן, קְמָשׁוֹן מנוקדות בלי דגש (ובכתיב חסר הניקוד נכתבות בלי יו"ד). במקרא: קְלָשׁוֹן, קְמָשׁוֹן. [שינוי בכללי הצירי כא; 2.1.5] [שמב]
 - בשמות שבא בהם קמץ או צירי לפני הסיומת תָן – הקמץ או הצירי מתקיים בנטייתם, כגון תְּיָרֵנִים, בְּרִיָּוֶן, סְבִיבְתָן, אֲזַמְלָנִים, מְלַגְנִי. [2.2.1] [שמה]
 - ניקוד המילה נוסח הוא נִסַּח (במלעיל) או נוּסַּח (במלרע). הערה: הנטייה המקובלת בפי הדוברים היא על פי נוּסַּח: נוּסַּחוּ, נוּסַּחִים וכן נוּסַּחִי, נוּסַּחִיהֶם. [שמב]
 - ניקוד המילה חתך הוא חָתַךְ. [שמב]
 - ניקוד השם נשי ('חוב'; 'שכחה', 'עולם') הוא נְשִׁי, נְשִׁי. [2.1.7, סעיף א 2] [שמב]

- ניקוד המילה חסך הוא חֶסֶךְ (ונטייתה חֶסֶךְ - חֶסְכוּ חֶסְכִים חֶסְכִי חֶסְכִיהָ חֶסְכִיהֶם) [שמח]
- נטיית אֶפְטָרופֹס היא אֶפְטָרופֹסִית או אֶפְטָרופֹסָה, אֶפְטָרופֹסִים, אֶפְטָרופֹסוֹת. השם המופשט: אֶפְטָרופֹסוֹת. הערה: בספרות חז"ל ואחריה מוכרים צורות וכתובים אחרים, ובהם אפיטרופוס, אפיטרופא ואפיטרופיא, אפיטרופים. [שנה]
- המילה קָמֵעַ בספרות חז"ל ולאחריה גם קָמִיעַ. [כללי הצירי, 1.4 ח] [שנה]
- מילת היחס את במשמעות 'עם' מנוקדת בצירי (את, מאַת). [2.4.5] [שנו]
- לצד הניקוד המקראי קָבַל- (עם) יכולה מילת היחס להינקד גם קָבַל, קָבַל. [שינוי החלטה קודמת; 2.4.5(ב)] [שנו]
- ניקוד המילה ממגורה (silo) הוא מְמַגוּרָה (ולא מְמַגוּרָה, כמקרא על פי יואל א, יז - מְמַגְרוֹת). [שנו]
- במונחי שטרות (בנקאות ומשפט): נָסַב (assignee, endorsee) - כמקובל (ולא נָסַב). [שנה]

3. הפועל

הגרוניים בפועל (3.2)

- בפועלי ל"י שפ' הפועל שלהם היא ה"ח - אותיות ית"ן [בבנין קל] מנוקדות בסגול או בפתח, כגון יִחַצֵּה או יִחַצֶּה, יִחַצֶּה, יִחַצֶּה. [הבהרה לסעיף ג(3)א] [שנה]
- גם בפעלים נעלה, נעווה הנו"ן מנוקדת בפתח: נַעְלָה, נַעְוָה; צורת הנסתרת (כשע' הפועל מנוקדת שווא): נַעְלָתָה, נַעְוָתָה (לצד נַעְלָתָה, נַעְוָתָה). [תוספת לסעיף ד(1)] [שנה]
- הפועל הָוָה בציווי: הָוֵה, הָוֵי, הָוֵי, הָוֵינָה. [תוספת לסעיף יג(2)א] [שנה]

גזרת פ"נ (3.3)

- תוספת לרשימות הפעלים שהבלעת הנו"ן בהם הכרח: בבנין קל - יִסַח 'יעקור', יִצָּה, יִתַק, יִתַר, יִתַש; בבנין נפעל - נָגַב, נָדַף, נָדַר, נָכַה, נָסַח 'נעקר', נָסַע, נָשַל, נָתַש; בבנין הפעיל (והופעל) - הָדִיף, הָפִיחַ, הָצָה, הָשָה. [שנה]

גזרת פ"א (3.5)

- נטיית הפועל אָהַד תהיה כנטיית אָהַב: אָהַד יֵאָהַד, אָאָהַד יֵאָהַד. [שנה]

גזרת ע"ו (3.8)

- בנין נפעל (ניסוח חדש) בפועלי ע"ו וע"י יש שתי דרכי נטייה. האחת לפעלים שבהם הנו"ן בקמץ (לא מתקיים) ופ' הפועל בלי דגש; השנייה לפעלים שבהם הנו"ן בחיריק ופ' הפועל בדגש חזק (אם פ' הפועל גרונית - הנו"ן בצירי ופ' הפועל בלי דגש). דוגמאות לקבוצה הראשונה: נָבוֹף, נָבוֹן, נָגוֹז, נָדוֹן, נָדוּשׁ, נָכוֹן, נָלוֹז, נָמוֹג, נָמוּט, נָסוּג, נָפוּג, נָפוּץ.

דוגמאות לקבוצה השנייה: נאות, נדון, נזון, נלוש, נמוח, נמול, ננוח, נעור, נצוד, נשום.

[שנה]

חילופי גזרות (תוספת בניין הופעל לכלל 3.9, סעיף ב)

(1) הפעלים הטיל, הניח, הסית (בבניין הפעיל), הוטל, הונח, הוסת (בבניין הופעל) נוהגים הן על דרך ע"ו הן על דרך פ"נ בלי הבדל משמעות: הטיל או הטיל, הניח או הניח, הסית או הסית; הוטל או הטל, הונח או הנח, הוסת או הסת.

(2) בבניין נפעל משמשות הצורות נסוג, נסוגים וכדומה – על דרך ע"ו, ובבניינים הפעיל והופעל משמשות הצורות הסיג מסיגה, הסיג מסיגים וכדומה – על דרך פ"נ.

[שנה]

4. לתקנת הלשון

צירוף של מילית ושם או של תחילית ושם [4.2.2 – הרחבה]

- מומלץ לכתוב שמות המורכבים ממילת יחס ומשם או מתחילית ומשם בשתי תיבות ומקף ביניהן – ולא בתיבה אחת. למשל: על־מפלגתי, תת־קרקעי, בין־עירוני, חד־משמעי, דו־כנף, רב־תכליתי, קדם־צבאי, אי־תלות, אל־מיני.
- במקרים ספורים נשתגרה הכתיבה בתיבה אחת, כגון אֶלְחוּטִי, חֶדְגוֹנִי.
- הלהמים שרכיבים האחרון מגזרת הכפולים נוטים בדגש חזק, כגון חִידָקִים, מֶדְחָמִים, קֶרְנָפִים.

[שנז]

[שנה]

5. מילים לועזיות

ניקודן של מילים לועזיות בלשוננו (5.2)

- במילים לועזיות כל אל"ף הנכתבת בכתיב המלא לציון התנועה a תיכתב גם בכתיב המנוקד, למשל פֶּאָרְק, סוֹצְיָאָלִי. (תוספת הערה לכלל ד)
- במילים לועזיות לא יבוא דגש קל באותיות גד"ת בבואן בסוף המילה לאחר שווא נח, למשל דִּינְיָנְד, כִּירוּג, אֶפְרָטְהִיד (סייג לכלל ח).
- במילים מובהקות בלועזיותן שאין אפשרות לדוחקן במשקל עברי רגיל כל תנועות o ו־u יכתבו ויניקדו בחולם ובשורוק – כדרך המילים הלועזיות. למשל: פְּרוֹזְדוֹר, אֶפּוֹטְרוֹפּוֹס. (תוספת להערת "תנו דעתכם" בסוף הסעיף)
- אותיות ב, פ בראש מילים זרות שומרות בדרך כלל על הגייתן זו גם אחרי אותיות וכל"ב. ואולם הרוצה לרפות אותן, הרשות בידו, למשל: וּבְלוֹן, בְּפִיג'מָה.

[שנה]

[שנה]

[שנה]

[שנה]

ד. החלטות במינוח ומילים בשימוש כללי

אישור מילונים ורשימות מונחים

1. כלשנות

תורת ההגה

תורת הצורות

[שלז]

[שנה, שנז]

2. טכנולוגיית המידע
פרקים 36, 37 – תיקונים
פרק 15 (שפות תכנות)
מונחים יחידים: ממשק (interface), מַסְדֵּת (platform), בִּיתִי (byte),
סִבֵּר (cyber)
מונחים יחידים, ובהם הֶזֶן (feed), כְּפָרָה (ransomware), נְתוּי עֵתָק
(big data), תַּג הַקְּבָצָה (hashtag)
שמות מחלות צמחים – תיקונים והשלמות
3. שמות גידולים (נספח לשמות מחלות צמחים) – השלמות
4. איכות הסביבה – השלמות
5. מונחי קרבת משפחה – עדכונים לרשימה משנת תש"ג: אֶחָיִן (במקום נִכְדָּן); בֶּן דוֹד (לצד דוֹדָן); דוֹדָן שְׁנִי, בֶּן דוֹד שְׁנִי (במקום דוֹדָן מְשֻׁנָּה) וכן הלאה: שלישי, רביעי וכו'; נִין (במקום שֶׁלֶשׁ); חֲמִשׁ (בן הנין, במקום רִבְעִי; בנקבה: חֲמִשָּׁה); נִכְדָּן (נכד האח); דוֹד רַבָּא, דוֹד גְּדוֹל; דוֹדָה רַבָּתָא, דוֹדָה גְּדוֹלָה (אחי הסב, אחות הסב; ברבים דוֹדִים גְּדוֹלִים, דוֹדוֹת גְּדוֹלוֹת)
6. זואולוגיה
סדרת השפיראים
שמות סדרות החרקים
סדרת הזבובאים
שמות הפרפרים
7. סוציולוגיה
8. ביטוח
9. גאוגרפיה אנושית
10. אלקטרוניקה: תקשורת רדיו וטלוויזיה

- מונחים מתחומים שונים**
- בּוֹלְעָן – sink-hole, swallow-hole [גאוגרפיה]
קְרִיבָּתִי קְרִיבָּתִי (במקום קְרִיבָּתִי קְרִיבָּתִי) [רפואה]
עֵקַת קֶרֶב – combat stress
תְּגוּבַת-עֵקָה קְרִיפָּה – acute stress reaction (במקום הצירוף המהלך הָלֵם קֶרֶב)
פְּלִדָּת אֶל-חֶלֶד – stainless steel (כנוהג, במקום פְּלִדָּה בְּלִתִּי-מְחִלֵּדָה, פְּלִבִּ"ם)
מִסְרֵף – השימוש במילה הכללית לציון screen אינו פסול
הוֹרֵקָן (כנוהג, במקום הוֹרֵקָן)
מִסְגְּרִיהַ (כנוהג, במקום מִסְגְּרָה)
עֲמָעָם (דימר; כנוהג, במקום עֲמָם)
נְטִיף (סְטֵלְקֵטִיט; כנוהג, במקום נְטוּף)

[שלז]
[שמה]

- זָקִיף (סְטִלְגְמִיט; כְּנוּהַג, בַּמְקוֹם נְטוּף נֶצֶב)
 תָּא מְטֵעַן (בָּגֵז, [trunk [of car]
 מְאִיד (קַרְבוּרְטוֹר)
 חֶקֶר הַתְּנֵהְגוּת הַחַי, אֶתְלוֹגְיָה – ethology (כְּנוּהַג, בַּמְקוֹם אֶתְלוֹגְיָה,
 תּוֹרַת הַהֶתְנַהְגּוֹת)
 עֶצֶם הַקְּשָׁקֶשֶׁת – squamous bone (כְּנוּהַג, בַּמְקוֹם עֶצֶם שְׁטוּחָה)
 מְנֵה – לְצִיּוֹן מְבָנִים בְּעֵלֵי עֶרֶךְ. הַמְבָנִים הַמְתוּכְנָנִים שֶׁל הָאֶקְדָּמִיָּה יִיקָרָאוּ
 מְנוּהַ הָאֶקְדָּמִיָּה
 [שן]
 קוֹדֵר – QR code [קוֹד תְּגוּבָה מֵהִיר]
 חִישָׁת מְנִיץ – quorum sensing [מִיקְרוֹבִיּוֹלוֹגְיָה]
 [שנה]
 הֶנֶד – nudge [הַתְּעַרְבוּת הַמְשֻׁמֶרֶת אֶת חִירוֹת הַהַחְלָטָה וְאִינָה כּוֹפֵה אוֹ
 מְנִיפּוֹלִטִיבִית]
 תּוֹרַת הַמְּבָנִיּוֹת – structuralism; בְּתֵר־מְבָנִיּוֹת (תּוֹרָה) – poststructuralism
 קֶצֶבֶת אֶזְרָח וְתִיק – old-age pension (לְצַד קֶצֶבֶת זְקָנָה) [בִּיטוּחַ]
 [שנז]
 הַסְּפָנָה – docking (לְצַד אֶסְפָּנָה) [יִמָּאוֹת]
 [שנח]
- מִילִים בְּשִׁמוּשׁ כִּלְלִי**
- זְלָלָת (ג'אֵנֶק פּוֹד)
 לָבָה (בַּמְלָרֶע; lava – בַּמְקוֹם לָבָה)
 מְגִדְנָאִי (קוֹנְדִיטוֹר), מְגִדְנָאוֹת (קוֹנְדִיטָאוֹת), מְגִדְנָיָה (קוֹנְדִיטוֹרִיָּה)
 מְצָלָה (לְצִיּוֹן הָאִירוּעַ הַחֲבֵרְתִי שֶׁל צְלִיִּית הַבָּשָׂר וְאֶכִּילָתוֹ)
 מְצָנָם (טוֹסְטֶר, בַּמְקוֹם מְקָלָה), מְצָנָם לְחִיצָה (טוֹסְטֶר לְחִיצָה)
 כְּרִיף קְלוּי ("טוֹסְט סַנְדוּוּיץ'
 עוֹגוֹנִיָּת (קַאפְקִיָּק)
 פֶּמְפֶּמֶת (פּוֹמֶפֶה)
 שׁוֹקוֹלְדָּאִי (שׁוֹקוֹלְטִייר)
 תְּמוּנָה מְזָהָה (תְּמוּנַת פֶּסְפוֹרֶט)
 תְּקוֹנָאִי (הַנְדִימָן, "תִּיקוֹנָצ'יק")
 [שלה]
 שׁוּמְרָה (בוּדְקָה, בוּטְקָה)
 מְכָצוֹר (בּוֹנְקֶר)
 בִּיּוּשׁ (שִׁימִינְג)
 דְּבָקִית (סְטִיקֶר)
 [שמה]
 טִיסַת חֶסֶף (טִיסַת low-cost)
 נְזוּם (פִּירְסִינְג)
 מְצִיָּתָן (פִּירוּמָן)
 צְפִיָּת רְצָף (צְפִיָּת בִּינְג')
 [שמח]
 יוֹצֵר מַחְלוֹת (כּוֹרְאוֹגְרָף); יִצְרִיַת מַחְלוֹת (כּוֹרְאוֹגְרִפִּיָּה)
 בְּקָבוּקִית (אִמְפּוֹלָה)
 חֶמֶת (שְׁלוֹקֶר)

[שנו]	כְּמוֹסַת קֶפֶה (קפסולת קפה; וכך גם כמוסת קקאו, כמוסת וניל וכדומה) צְמִדָן רִיק (suction cup)
[שנוז]	סֶפֶן (דק, deck) מְכוּנִית לְלֹא נְהָג, רֶכֶב לְלֹא נְהָג (מכונית אוטונומית, רכב אוטונומי) כְּמֵהוֹן שׁוֹקוּלָד (טראפל שוקולד) חֲדָשׁוֹת כְּזָב, יְדִיעַת כְּזָב (fake news) שְׂמֵרֵטֶף (baby-sitter; הנטייה בדגש, כגון שְׂמֵרֵטֶפִים, השם המושפט שְׂמֵרֵטֶפוֹת)
[שנח]	